

Kdor je na to gledal, po kako različnih potih si je že marsikteri ta ali uni prisvojil vednosti, ne more le eno učilo za edino pravo, ampak le za boljše pripoznavati.

Tukaj velja prislov: Poskusimo vse, in poprimimo se boljšega.

P o s t a v a

za vojvodstvo Kranjsko o šolskem nadzorstvu.

(Konec.)

III. Deželno šolsko svetovalstvo.

§. 33. Naj višje šolsko nadzorništvo v deželi je c. k. deželno šolsko svetovalstvo.

Njemu so podložne:

1. šole in odgojilni zavodi, ki so odločeni okrajnemu šolskemu svetovalstvu v delokrog;

2. odgojilnice za učitelje in učiteljice na ljudskih šolah in šole vadnice, ki so zraven;

3. srednje šole, (gimnazije, realne gimnazije in realke), ravno tako tudi privatne in posebne šole te verste, ako so te pod višjim vodstvom učnega ministerstva.

§. 34. V deželnem šolskem svetovalstvu so:

1. deželni pervosednik ali namestnik, kterega on imenuje, kot pervosednik;

2. dva poslanca deželnega odbora;

3. poročevalec za upravo in gospodarstvo pri šolah;

4. deželni šolski nadzorniki;

5. dva katoliška duhovna;

6. dva uda iz med učiteljev.

§. 35. Ude deželnega šolskega svetovalstva, kterih omenja §. 34. pod št. 3. 4. 5. in 6., imenuje cesar po nasvetu ministra za bogočastje in uk, in sicer dva katoliška duhovna po predlogu knezoškofjskega ordinarijata, dva uda iz med učiteljev pa po nasvetu deželnega odbora, in upravnega poročevalca v dogovoru z ministrom notranjih zadev.

Služba udov deželnega šolskega svetovalstvo imenovanih v §. 34. št. 2. 5. in 6. traja šest let. Udje iz med učiteljev dobivajo službino iz deržavnih denarjev.

§. 36. Deželno šolsko svetovalstvo ima v zadevah sebi podložnih šol tisto oblast, katero je dosihmal imela politična de-

želna vlada, in katero sta imela višja cerkvena vlada in višji šolski nadzornik, ne kraté pravice, spoznane cerkvenim višjim gosposkam v postavi 25. maja l. 1868. derž. zak. št. 48.

Njegovo delovanje tudi obsega:

1. da čuva nad okrajnim in krajnim šolskim svetovalstvom, da ogleduje in vravnjuje šole za učitelje in šole vadnice, ki so zraven;

2. da poterjuje ravnatelje in učitelje na srednjih šolah, ktere vzderžuje srenja oziraje se vendar pri tem na posebne pravice, ktere o tem imajo srenje, društva in zasebniki;

3. da odobruje učilne načerte, učilne pripomočke in učilne knjige za srednje in predelne šole (Fachschulen);

4. da vsako leto ministerstvu za bogočastje in uk poroča o vsem šolstvu po deželi.

§. 37. Seje deželnega šolskega svetovalstva so redne ali izvanredne.

Pervosednik more izvanredno sejo sklicati vsaki čas, in jo tudi mora, če dva uda to zahtevata.

Zadeve, o kterih gre razsodbo izreči ali nasvete ali predloge staviti ministerstvu za bogočastje in uk, obravnavajo se skupno v zboru; vse druge pa pod svojo lastno odgovornostjo reši pervosednik, kteri v vsaki seji poveda, kaj je med tem časom ukrenil.

Deželno šolsko svetovalstvo se more tudi v posamesnih zadevah podpirati z zvedenci, kteri se pri zboru posvetujejo.

§. 38. Da deželno šolsko svetovalstvo more sklepati, je treba, da je nazoča večina udov.

Sklepa se z večino glasov. Iz med deželnih šolskih nadzornikov imata vselej le dva, in sicer odločilni glas le tista, ktera pervosednik za to odméni. Ako je število glasov enako, razsoja pervosednik, tudi ima pravico zoperstavljeti se izverševanju sklepov, kteri so po njegovih mislih zoper postavo, ter obračati se do ministerstva za uk in bogočastje, ktero zadevno reč razsodi.

Kedar se posvetuje in glasuje o zadevah, pri kterih gre za osebno korist kakega uda, se ta tega ne vdeležuje. Zoper razsodbe deželnega šolskega sveta se pritožuje pri ministerstvu za bogočastje in uk. Pritožbe se vložé pri deželnem šolskem svetovalstvu in imajo odložilno moč, če se to zgodi v štirinajstih dneh po tem, ko je bila reč razglašena, o kteri gre pritožba.

§. 39. V nujnih primerljajih (§. 14.) more tudi pervosednik sam ukazovati v tistih zadevah, ktere gre obravnavati skupno v zboru (§. 37.), vendar pa mora brez odlašanja in naj pozneje v prvi seji stvar predlagati deželnemu šolskemu svetovalstvu, da jo odobri.

§. 40. Gledé občasnega obiskovanja, vodstva šolskih spravevanj, čujé nad delavnostjo šolskih ravnateljstev, krajnih in okrajnih šolskih svetovalcev i. t. d. imajo deželni šolski nadzorniki v prvi versti neposredni vpliv do didaktično-pedagoškičnih šolskih zadev; minister za bogočastje in uk pa jim daje potreben službini poduk.

Deželni poglavar more pa v posamnih primerljajih posel izročiti tudi drugim udom deželnega šolskega svetovalstva.

Nadzorniki poročajo o svoji delavnosti deželnemu šolskemu svetovalstvu; njegova sporočila predlaga šolsko svetovalstvo naznané, kaj se je v njih sklenilo in ukazalo, ministru za bogočastje in uk. Deželni šolski nadzorniki imajo dolžnost, dobivši ukaz tudi naravnost poročevati ministru za bogočastje in uk.

§. 41. Pervosednik deželnega šolskega svetovalstva razdeluje opravila posamesnim udom, in izveršuje sklepe. Potrebne pomočnike in potrebšine za pisarnico daje politična deželna gosposka.

Konečne odločbe.

§. 42. Kakor hitro se vstanovi deželno šolsko svetovalstvo, okrajno in krajno šolsko svetovalstvo, imajo ti novi organi prevzeti opravila, ki so jim po tej postavi izročena.

Stari in mladi Slovenec.

Tiska.

O. *Compressio*; tiskü ili têsku m. torcular, tištati - štã -iši, premere, — se contendere, têtšiti -tã -iši fundere, spumare, - tñikü torcularius.

S. Tiska i stiska; adj. têskü - nû, têskota - knota, - sinosti - nota angustiae, spatium angustum, têskovati se comprimi, têsiniti coarctare, - se ali têsiniti - êjã coarctari cf. sotêska.

Tlo.

S. Kdo bi si mislil, da je stsl. srednjega spola v ednini tlo n. pavementum, tudi ženskega: tla, scr. tala solum. Sicer pišete kakor jaz razno: na tla, tléh, tilé, tli itd.